

Cuprins

Clarificări	1
<i>Secțiunea 1. Conceptele</i>	1
§1. Raporturile de putere	2
§2. Postcomunismul	3
§3. Sistemul de guvernare	3
<i>Secțiunea a 2-a. Metodologia</i>	6
§1. Perspectiva normativ-instituțională	7
§2. Perspectiva practicii politice și instituționale	11
§3. Perspectiva comparativă	13
<i>Secțiunea a 3-a. Structura</i>	15
§1. Trei seturi de raporturi de putere	15
§2. Partea I	16
§3. Partea a II-a	17
§4. Partea a III-a	17
§5. Concluziile lucrării	17
<i>Secțiunea a 4-a. Elemente specifice</i>	17
§1. Delimitarea de tradiție	18
§2. Un studiu interdisciplinar	19
PARTEA I. RAPORTURILE DE PUTERE DINTRE PARLAMENT ȘI GUVERN	21
Capitolul I. Puterea care controlează puterea	21
<i>Secțiunea 1. Un principiu clasic</i>	21
§1. Teorii vechi, dar actuale	21
§2. Prioritatea executivului	24
<i>Secțiunea a 2-a. Un principiu pierdut și regăsit</i>	26
§1. Istoria unui concept	26
§2. Limitare, fragmentare și control	29
Capitolul al II-lea. Actorii cheie ai guvernării	32
<i>Secțiunea 1. Guvernul (atot)puternic</i>	32
§1. Rolul	32
§2. Atribuțiile	35
§3. Structura	36

<i>Secțiunea a 2-a. Primus inter pares</i>	40
§1. Prerogativele	40
§2. Poziția	43
<i>Secțiunea a 3-a. O persoană, două calități</i>	49
§1. Experiențe constituționale europene	49
§2. Nevoia de independență	51
Capitolul al III-lea. Controlul parlamentar asupra	
Guvernului	53
<i>Secțiunea 1. Conținutul</i>	53
§1. Controlul parlamentar în societățile democratice	53
§2. Jocul politic majoritate vs. opoziție	55
<i>Secțiunea a 2-a. Controlul fără sancțiune</i>	60
§1. Informarea	60
§2. Întrebările	64
§3. Interpelările	66
§4. Moțiunile simple	67
§5. Anchetele parlamentare	71
<i>Secțiunea a 3-a. Controlul urmat de sancțiune</i>	77
§1. Toți pentru unul, unul pentru toți	78
§2. Himera postcomunismului	82
§3. Practica moțiunilor de cenzură	88
§4. Moțiunea de cenzură constructivă	91
Capitolul al IV-lea. Angajarea răspunderii	
Guvernului	93
<i>Secțiunea 1. De la teorie la practică</i>	93
§1. Explicațiile juridice – necesare, dar insuficiente	93
§2. Practica guvernării pragmatice	100
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura</i>	106
§1. Decizia inițială	106
§2. Aducerea la cunoștința Parlamentului	107
§3. Procedurile administrative	107
§4. Transmiterea amendamentelor	107
§5. Susținerea proiectului de lege	108
§6. Opțiunea parlamentarilor	108
§7. Transmiterea legii spre promulgare	109

<i>Secțiunea a 3-a. Temperarea excesului</i>	111
§1. Experiențe constituționale europene	111
§2. Propuneri de modificare a textului constituțional	113
Capitolul al V-lea. Delegarea legislativă	116
<i>Secțiunea 1. Un rău necesar</i>	116
§1. Teorii	116
§2. Starea de excepție	120
<i>Secțiunea a 2-a. Guvernul legiuitor</i>	123
§1. Competența de reglementare	124
§2. Extraordinarul devenit ordinar	127
<i>Secțiunea a 3-a. Natura juridică a ordonanțelor</i>	129
§1. Proceduri diferite, aceeași natură	129
§2. Poziția Curții Constituționale	132
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura</i>	134
§1. Legea de abilitare	135
§2. Urgența urgenței	138
<i>Secțiunea a 5-a. Realități și soluții</i>	143
§1. Practica	143
§2. Efectele perverse	147
§3. Excesul moderat	151
PARTEA A II-A. RAPORTURILE DE PUTERE INTRAEXECUTIVE	155
Capitolul I. Semiprezidențialismul românesc postcomunist	155
<i>Secțiunea 1. Un concept controversat</i>	155
§1. Incertitudinile terminologice	155
§2. Dilema epistemologică	156
<i>Secțiunea a 2-a. Trăsăturile semiprezidențialismului</i>	158
§1. Definițiile doctrinei	158
§2. Tipurile de semiprezidențialism	161
<i>Secțiunea a 3-a. Experiențe semiprezidențiale europene</i>	163
§1. Un produs al Europei	163
§2. Factorii de influență	165
<i>Secțiunea a 4-a. Definire vs. calificare</i>	167

§1. Dificultățile taxonomice _____	168
§2. Modelul românesc _____	170
Capitolul al II-lea. Influența Președintelui în cadrul executivului _____	178
<i>Secțiunea 1. Rolul și funcțiile _____</i>	<i>178</i>
§1. Intențiile legiuitorului constituant _____	178
§2. Formalism și simbolistică _____	184
<i>Secțiunea a 2-a. Raporturile de putere cu Guvernul _____</i>	<i>189</i>
§1. Participarea la ședințele Guvernului _____	190
§2. Influențarea guvernării _____	191
<i>Secțiunea a 3-a. Raporturile de putere cu prim-ministrul _____</i>	<i>192</i>
§1. Numirea și revocarea unor membri ai Guvernului _____	193
§2. Mărul discordiei _____	200
§3. Contrasemnarea decretelor Președintelui _____	205
<i>Secțiunea a 4-a. Raporturile de putere cu membrii Guvernului _____</i>	<i>209</i>
§1. Suspendarea și demiterea unui membru al Guvernului _____	209
§2. Urmărirea penală a unui membru al Guvernului _____	210
§3. Proceduri confuze și neconstituționale _____	211
<i>Secțiunea a 5-a. Propuneri de modificare a textului constituțional _____</i>	<i>213</i>
§1. Numirea și revocarea miniștrilor _____	213
§2. Contrasemnarea decretelor Președintelui _____	216
§3. Urmărirea penală a membrilor Guvernului _____	217
 PARTEA A III-A. RAPORTURILE DE PUTERE DINTRE PARLAMENT ȘI PREȘEDINTE _____	 219
Capitolul I. Controlul reciproc _____	219
<i>Secțiunea 1. Controlul parlamentar asupra activității Președintelui _____</i>	<i>219</i>
§1. Răspunderea politică _____	220
§2. Înalta trădare _____	255
§3. Situațiile excepționale _____	267

<i>Secțiunea a 2-a. Controlul Președintelui asupra activității Parlamentului</i>	287
§1. Dizolvarea Parlamentului	287
§2. Promulgarea legii	304
Capitolul al II-lea. Raporturile de colaborare	315
<i>Secțiunea 1. Formarea Guvernului</i>	315
§1. Intențiile legiuitorului constituant	315
§2. Experiențe constituționale europene	317
§3. Procedura	320
§4. Majoritățile (anti)prezidențiale	334
§5. Propuneri de modificare a textului constituțional	343
<i>Secțiunea a 2-a. Mesajele prezidențiale</i>	347
§1. Semnificația	348
§2. Principalele probleme politice ale națiunii	352
§3. Procedura	354
§4. Practica	357
<i>Secțiunea a 3-a. Referendumul consultativ</i>	361
§1. Semnificația	361
§2. Procedura	369
§3. Consecințele politico-juridice	377
Concluzii și recomandări	386
<i>Secțiunea 1. Concluzii generale</i>	386
<i>Secțiunea a 2-a. Propuneri de modificare a Constituției</i>	389
ANEXE	397
Tabel 1 – Sistemele de guvernare în statele membre ale Uniunii Europene	397
Tabel 2 – Legislaturile, președinții și prim-miniștrii postcomuniști ai României	398
Tabel 3 – Programele, declarațiile de politică generală și proiectele de lege pentru care Guvernul și-a angajat răspunderea în fața Parlamentului	400
Tabel 4 – Numărul ordonanțelor Guvernului și al ordonanțelor de urgență în perioada 1992-2013	403

Extrase din interviurile de cercetare	404
§1. Formarea Guvernului	404
§2. Delegarea legislativă și angajarea răspunderii	407
§3. Conflictele politice dintre președinți și prim-miniștri în perioada postcomunistă	408
§4. Raporturile dintre legislativ și executiv	418
Bibliografie	421
Index	441